

Spis treści

Od autora	7
Zagadnienia wstępne	9
1. Schyłek epoki brązu i początki epoki żelaza na Niżu Polskim. Klasyczny zapis systematyki wczesnożelaznych społeczeństw łużyckich pól popielnicowych ...	25
1.1. Etap schyłku późnej epoki brązu: łużyckie pola popielnicowe w ramach kręgu kultur pól popielnicowych (HaB ₁ –HaC ₁)	25
1.1.1. Chronologia schyłku epoki brązu: ujęcia „klasyczne”	26
1.1.2. Podział taksonomiczny schyłku epoki brązu na Niżu Polskim: ujęcia „klasyczne”	28
1.1.3. Wnioski	31
1.2. Wczesna epoka żelaza (HaC–HaD → HaC _{1.2} –HaD _{1.3})	32
1.2.1. Podział chronologiczny epoki. Ujęcia „klasyczne”	33
1.2.2. Podział chorologiczny. Taksonomia ceramiki – ujęcia „klasyczne”	36
1.2.3. Koncepcje redefinicji „klasycznych” podziałów taksonomicznych	38
1.2.4. Chronologia bezwzględna schyłku epoki żelaza	40
2. „Klucz ceramiczny” w programie efektywizacji systematyki zjawisk kulturowych wczesnego okresu epoki żelaza	43
2.1. Założenia metody symboliczno-strukturalnej specyfikacji cech ceramiki naczyniowej	45
2.1.1. Cechy technologiczne naczyń	46
2.1.2. Cechy morfologiczne naczyń	54
2.1.2.1. Typy makromorfologiczne naczyń	54
2.1.2.2. Cechy mikromorfologiczne naczyń	62
2.1.3. Cechy zdobnictwa naczyń	63
2.2. Periodyzacja zespołów łużyckich pól popielnicowych w świetle zróżnicowania ceramiki naczyniowej – wstęp do identyfikacji cech funkcjonalnych	66
2.2.1. Zróżnicowanie technologiczne. Uwagi o wykorzystaniu cech technologii w klasyfikacji funkcjonalnej źródeł ceramicznych	67
2.2.1.1. Wielkość i rodzaj domieszki schudzającej (cecha aa i ab)	68
2.2.1.2. Grubość ścianki naczynia (cecha ba) – jako cecha funkcjonalna ...	69
2.2.1.3. Sposób wykonania ścianki zewnętrznej naczynia (cecha bb)	70
2.2.2. Zróżnicowanie morfologiczne. Uwagi o możliwościach interpretacji funkcjonalnej grup naczyń	71
2.2.2.1. Kryteria oceny funkcji naczynia	71
2.2.2.2. Ocena funkcjonalna typów naczyń łużyckich pól popielnicowych we wczesnym okresie epoki żelaza	77
2.2.3. Zróżnicowanie stylistyczne. Uwagi o funkcji stylistyki w datowaniu materiałów łużyckich pól popielnicowych	91
2.2.3.1. Cechy jakościowe w datowaniu stylistycznym	91
2.2.3.2. Cechy jakościowo-ilościowe w datowaniu stylistycznym	95
2.3. Zarys periodyzacji esencjalnej na podstawie analizy ceramiki naczyniowej	97

3. Chronologia radiowęglowa kompleksów ceramicznych	101
3.1. Identyfikacja zespołów jednoczasowych. Zespoły datowane	102
3.2. Podział wczesnej epoki żelaza na podstawie chronologii radiowęglowej	113
3.3. Próby datowania zespołów jednoczasowych za pomocą metody ^{14}C	120
3.4. Wykorzystanie chronologii ^{14}C do badania dynamiki zmiany kulturowej	120
4. Identyfikatory pontyjskich wzorców kulturowych na skali cech egzogennej ...	123
4.1. Dotychczasowe próby identyfikacji pontyjsko-wschodnioeuropejskich wzorców kulturowych przez pryzmat tradycji archeologii starowżywnnej	124
4.2. Nowy nurt „niżowej” prospekcji związany z perspektywą badań osad łużyckich pól popielnicowych	137
4.2.1. Elementy wschodnie w perspektywie osiedli obronnych	137
4.2.2. Perspektywa niżowych pakietów pontyjskich wzorców kulturowych w kontekście osad otwartych	142
5. Podstawy systematyki cech pontyjskich wzorców kulturowych w strefie Niżu Polskiego (perspektywa „odbiorcy”)	148
5.1. Poświadczenia osadnicze identyfikacji pontyjskich wzorców kulturowych	149
5.2. Struktura źródeł ruchomych dokumentujących pontyjskie wzorce kulturowe ...	162
5.3. Poświadczenia gospodarcze – źródła osteologiczne	168
6. Charakterystyka czynników inspirujących cyrkulację elementów kulturowych ze strefy lasostepowej na Niż Polski	170
6.1. Kontakt przez pryzmat środowiska naturalnego	171
6.2. Kontakty w świetle kultury materialnej	172
6.2.1. Kontakty Zachód → Wschód. Etap epoki brązu. Geneza zjawiska w dobie łużyckich pól popielnicowych	172
6.2.2. Kontakty Wschód → Zachód. Etap wczesnej epoki żelaza	173
6.2.2.1. Tło kulturowe. Strefa wyjściowa elementów kulturowych na obszarze lasostepu pontyjskiego	174
6.2.2.2. Chronologia kontaktów w świetle analiz ^{14}C	178
Zakończenie	179
Wykaz cytowanej literatury	181
Tablice	207
Ceramic materials as cultural elements on the Polish Lowland: Early Iron Age Pontic forest steppe 650–520/470 BC. Summary	241
ANEKS. Wyniki analiz fizykochemicznych i petrograficznych oraz SEM-EDS ...	CD-ROM